

ОЛЕКСАНДРИЙСЬКИЙ

БЮЛЕТЕНЬ

Офіційний орган м. Олександрії та району.

Рік видання 2, ч. 62 (86).

Середа, 4 листопада

1942 р.

Ціна 1 крб.

У світлі подій

На терені західного Кавказу німецькі частини відбили ворожі противагупи на в останніх днях здобути гірські позиції, при чому їх підтримувала успішно авіація. Кرواتські мисливці збили шість советських літаків, при одній лише власній втраті. На захід від Терек румунські гірські частини у з'єднанні з німецькими гірськими мисливцями взяли приступом Нальчик—сильно укріплене та завзято боронене ворогом місто. Частини ворога, оточені на північний схід від Нальчика, у боротьбі цілковито розбито або знищено. На протязі чотирьох днів розбито досить багато советських дивізій, захоплено досі 7000 полонених і здобуто або знищено 66 гармат, 38 панцерників і дуже багато іншого воєнного матеріалу.

У Сталінграді наші частини, відбивши досить багато противагуп, взяли приступом інші частини промислового терену та блоків домів. Відтяжуючі наступи сильних ворожих частин, підтримуваних панцерниками, на німецькі позиції на південь від міста заломилася так, як досі, з великими для ворога втратами. Авіація під час дня та ночі бомбила ворожі аеродроми, батарейні позиції та транспортний рух. У північній частині Каспійського моря затоплено два вантажні кораблі разом тоннажністю 3000 рбт., запалено або тяжко пошкоджено два

танкери і п'ять інших вантажних кораблів. Ворог втратив вчора 44 літаки. Згинули два власні літаки.

Завзяте змагання у 6-й дні посилюється ще більше на п'ятий день оборонної боротьби. Завдяки хоробрій відсічі німецько-італійських частин, ворог не зміг досягнути жадних успіхів, не зважаючи на дуже сильні атаки. Захоплено кілька сотень полонених. Продовжувано нальоти на летовища Мальти. Німецькі бойові літаки провели нальоти на промислові, комунікаційні та портові споруди у південно-східній Англії.

За пануванням жидо-большевиків у Херсоні збільшилося, як десяти церков, залишилась діючою лише одна, на кладовищі, решта була перетворена на різні склади та антирелігійні музеї. Одночасно велась шалена антирелігійна пропаганда серед робітництва на підприємствах, в установах і в школах серед учнів, де над знівеченням дитячих душ немало «праці» приклали і наші педагоги. Зате буйно почало розквітати перекорне життя з приходом до Херсона побідоносного німецького війська. В річницю звільнення німецьким військом Херсона від жидо-большевиків діючих церков в Херсоні було вже сім, в яких службу Божу відправляли до 15 священників з діаконами, з добре згуртованими хорами.

У 20-ті роковини фашистської революції

РИМ, 24.10.—За розпорядженням Дуче, пороблено у 20-ті роковини фашистської революції цілу низку заходів у соціальній ділянці. В першій мірі передбачається створення «Воєнної Зорі за заслуги у праці», зв'язаної з одноразовою грошевою нагородою, що можна признати всім тим, які творять та які під час війни особливо відзначилися.

Окрім цього, зроблено підвищення інвалідської та старечої ренти на 25 проц. та подвоєння ставок для покликаних до військової служби. Як особливий подарунок в річницю фашизму, Дуче ще розпорядився, що всі урядники та робітники

важливих під воєнним оглядом заводів отримують половину місячної платні або тижневу платню, окрім звичайної, а всі державні урядники та державні робітники, яких особливо обтяжує поміч для рідні, дістануть одноразово суму, яку віддають рідні на 5 місяців.

Вкінці, щоб запобігти мешканцевому голодові державних урядників, призначив Дуче мільярд лірів на будівництво житлових будинків, а фашистський промисловий союз доручить побудувати народні житлові домів також на загальну суму мільярда лірів, наскільки дозволять на те теперішні зумовлені війною труднощі.

„Рузвельт признається“

АМСТЕРДАМ, 24.10.—Згідно повідомлення Рейтера з Вашингтону, президент Рузвельт подав сьогодні до відома на пресовій конференції, що уряд зменшив число танків і літаків, які знаходяться в будові. Нові продукційні цифри, сказав Рузвельт,

це військова тайна. Зрештою, здається, треба буде застановити продукцію «люксових та напівлюксових автомашин», щоби заощаджену таким чином кількість сталі зужити в зброєвому промислі.

„Нью-Йорк Таймс“ осуджує тактику американської пропаганди

СТОКГОЛЬМ.—«Нью-Йорк Таймс» дуже гостро критикує застосовану американським урядом тактику пропаганди у випадку нальоту на Токіо, що відбувся кілька місяців тому. Часопис питається, чому генерал Доліт, який керував нальотом, твердив під час відзначення Рузвельтом, що не втрачено жодного літака.

Цей спосіб інформування американського народу особливо дорого коштує американській армії, бо вона цілковито траить довіря народу. Очевидно, краще—продовжує часопис—подавати до відома факти раніше, ніж Японія змусить до цього американський уряд. Можна домогтися, щоб уряд щонайменше не складав заяв та тверджень, які є очевидно брехнею.

25000 фахових робітників з Франції до Німеччини

ПАРИЖ, 24.10.—Як тутешні часописи повідомляють, від'їхало до Німеччини 25000 фахових робітників з Франції для виконання програми zatrudнення у Німеччині та звільнення французьких полонених.

Смутс мав би поїхати до Америки

СТОКГОЛЬМ, 24.10.—Кореспондент «Дейлі Телеграф» пише, що на генерала Смутса дуже натискають, щоб він від'їхав ЗДА. Він каже, що дуже багато залежить від пані Рузвельт, якої переконливість є дуже велика.

Сталін знову найшов „винуватих“

БЕРЛІН, 24.10.—Як ДНБ довідується, полонений советський комендант 128 дивізії Раємінов повідомив, що на приказ Сталіна розстріляно генерал-майора Кашененкова, як винуватого у поразці советів під час оточувального бою на південь від Ладозького озера.

Новий британський нальот на незайняті французькі області

ВІННІ, 24.10.—Минулої ночі влетіли англійські літуні на цілу долину Родану. У Клермон—Ферран, Ліон та Марсей були вони від півночі до першої години вночі. Скрізь діяла противітунська оборона.

Східні області—доля Німеччини

КОБУРГ—З нагоди 20 річній маршу Фюрера на Кобург заявив Райхсміністр Розенберг у одній промові: «Поняття Європа для нас не велике слово, не демагогічною фразою, якої давніше вживано в Женеві, а реальною потребою, життєвою дійсністю». Пізніше почав говорити Райхсміністр про положення на Сході, яке дуже глибоко зацікавило найширші кола німецького народу, бо ті східні області сьогодні стали знову німецькою долею.

Він змалював, як німецька армія найшла знищені фабрики, розбиті електричні, понищені трактори, як зараз же потім всіма силами почато направляти та відбудовувати та

як то поступово один за одним завод знову починав діяти. Та праця проходить невтомно далі, а наскільки області віддано під цивільне управління, його змагання скеровуються передовсім в тому напрямку, щоб зміцнити воєнне господарство Німеччини, піднести сільськогосподарську продукцію та дати армії все, що їй треба.

Обережність та твердість—тепер з'єднані з безпосереднім знанням людей та терену—безумовна оборона німецьких життєвих потреб, є провідним мотивом націонал-соціалістичної боротьби цілого Великонімецького Райху і його історичної місії.

Безконечні колони втікачів зі Сталінграду

БЕРЛІН.—Один воєнний кореспондент передає, між іншим, такі картини з терену бою під Сталінградом:

«Як далеко оком сягнути, скрізь розорена та розіжджена земля. Скрізь руїни колишніх будинків та житлових домів. Тут жили колись робітники великої фабрики тракторів. Тепер безконечними колонами тягнуться втікачі, у яких Сталінів приказ відібрав і останне.

Вони мовчки проходять з запаленими обличчями, немов здивовані, посеред поля, на якому змагалися стихії. Ще ніколи під час тієї війни ми не бачили такої картини. Советська артилерія все наово обстрілює ліс стирчачих коминів. З нашого становища можемо бачити цілу північну частину міста. Направо блищать стрічкою Волга, до якої вчора дійшли в тому місці німецькі частини.

Тут перед нами підносяться чорні вигорілі мурі великої фабрики тракторів. Від сьогоднішнього дня вона в німецьких руках. Німецьким штурмом на цей бастион большевицької віри

у всемогутність техніки зайнято й його. Але советський провід не покидає віри, що його затримано. Він в розпачі борониться, вживає панцерників, заохочує гнізда опору в місті до самопожертви та намагається тяжкою артилерією та швидкострільними гарматами відбити німців.

Але німецький піхотинець, борець та справжній лицар з під Сталінграду, займає вулиці за вулицею, квартал за кварталом. Німецький авангард тут, на півночі від Сталінграду, загнав большевиків у терен, повний схованок, недалеко від фабрики. Там заатакує їх завтра піхота і там поб'є їх град бомб з німецьких літаків, тяжкої артилерії та гранатометів. Штурмові гармати йдуть на межу міста. Їхні стрільня летять зі свистом на другу сторону. «У схованках—закінчує кореспондент—стоїть батарея коло батареї, могутня маса тяжкої зброї. Це величаво картина, яку можемо оглядати: блиск стрілу, а пізніше темнороза стіна розривів».

Італійська атака на Гібралтар

РИМ.—Летунський сотник Лювальді, який на чотиримоторовому бомбардувальнику брав участь в останньому нальоті на твердиню Гібралтар, дає вичерпуючу картину того нальоту. Італійські літаки влетіли з такого напрямку, з якого англійці їх не сподівалися. В цьому маневрі цілковито пощастило, бо багато прожекторів твердині кидали світло у всіх напрямках неба, але не досяжили налітаючих бомбардувальників.

Також нічні винищувачі не могли перешкодити італійським бомбардувальникам виконати їхні завдання. Поки не заслонено ще димом портові споруди, літаки при добрій видності досяжили портові споруди, на які скинули бомби. З висоти атакує літаків виразно досяжено та помічено сильні вибухи та ясні відблиски пожеж. По виконанні завдання літаки вернулися до баз.

Перед початком цукрової кампанії

РІВНЕ.— За кілька днів розпочнеться всюди по фабриках цукру в Україні цьогорічна кампанія цукрових буряків. Знову на протязі кількох місяців всюди будуть куритися комини цього найбільшого сільськогосподарського промислу.

Труднощі, які зустрілись при відбудові фабрик, зовсім не були менші в цьому році, як минулої осені. Безперечно, тоді частина Райхскомісаріату була ще воєнним тереном, можна було натрапити на фабрики, які ще виказували свіжі саїди воєнних дій або большевицького божевілья знищення, але з другої сторони в багатьох випадках не вдалося ще перед приходом холоду зібрати буряки і доставити їх для переробки.

В цьому році почалася вже систематична сівба буряків, відбудова фабрик та здача буряків. На підставі виготовлених планів сівби та сухої і сонячної погоди восени вдалося успішно провести бурякові жнива. В деяких округах зроблено навіть пробу продукцію цукру, яка дала надзвичайно добрі наслідки. Бо коли в загальному обраховувалося 16 проц. добутку цукру, вже перші проби цієї осені вказали частинно до 18 проц. добутку.

Буряки під час сухої та сонячної осені могли назбирати багато цукрових складників. Систематично впорядковано також довіз продуктів. Тому на всіх шляхах знаходяться тепер всюди в бурякових теренах селяни з своїми підводами, щоби довести коштовний вантаж до центрів переробки. Селяни також поспішають, щоби, ще поки зайдуть болота, здати буряки. Вони знають, що пізніше буде тяжко проїхати польовими дорогами та що буряки в нечистому стані не можна так добре використати, як в чистому і сухому стані. Тому біля фабрик нагромаджуються величезні

кількості буряків, дбайливо зложених в кучугури, які покриті та забезпечені перед зимовим холодом.

Ці кучугури переробляється, звичайно, аж при кінці тому, що в першу чергу приходять до фабрики ті буряки, які привозяться залізницею для переробки з віддалених околиць, які ще належать до обсягу фабрики.

В самих фабриках закінчено вже всюди приготування для кампанії. Воєнні пошкодження виправлено, машини справлено, приміщення побілено і резервої частини вбудовано. Особливо тяжка була праця постачання фільтрових полоточ, ременів та дифузійних мірників. Однак, всюди вдалося всім забезпечитися, щоби кампанія, не зважаючи на всі перешкоди, могла успішно відбутися. Також постачання паливом проведено краще цієї осені, як в минулому році.

Коли існуючі запаси були цілкомво зужиті під час останньої кампанії, то цього року вдалося зате привезти багато вугілля. Там, де запас вугілля не вистачить, забезпечено вчасну доставку дров. В минулому році в околицях, в яких до пізньої осені відбувалися бої, треба було цю роботу надолужити вже під час великих морозів. Сьогодні всюди на подвір'ях фабрик цукру біля кучугурів буряків стоять довгі склади дерева. Також конечну кількість вапна приготувано для сепарації.

Ті цивільні урядники, в яких компетенцію входить цукрове господарство, споглядають з довірою на цьогорічну кампанію, тому що число спосібних для продукції фабрик значно зросло, особливо в східній частині Райхскомісаріату. Тут знаходяться також модерніші заводи, що спричиняються до збільшення продукції цукру.

однак так, що втрати, спричинені деякими шкідниками, вважають як щось неминуче.

Однак, немає причини без боротьби відступати перед цими шкідниками. Під час ділової наради розмови невипинно сходили до цієї пекучої потреби. Інститут для рослинних хвороб і тваринних шкідників під керівництвом професора Шедля, заснований стараннями централі для сільськогосподарських дослідів, на протязі останніх місяців при співучасті українських учених та наслідків дотеперішніх дослідів став широкою основою для праці над розбудовою організації рослинної охорони в Україні. Ця робота мусить увінчатися успіхом, тому що практичне життя виявляє велике зрозуміння для цього важливого питання.

Жертва большевизму—Микола Хвильовий

РІВНЕ.— Хочу нагадати цю трагічну постать недавнього нашого письменника, людини, що справді варта тієї назви, людини, яка носила зародок трагізму в собі, у своєму ідейному роздвоєнні, поглибленому ще, як роздвоєнням власної нації, так і передчасністю своєї появи.

Однак, попереді мусимо звернути увагу читача на деякі причини, що привели Миколу Хвильового до самогубства. Повітря соціологія означає націю, не як спілку людей одної мови, або мешкаючих на одній території, а як спільноту й додає, що людина може належати тільки до одної спільноти і не більше! Можна бути одночасно і членом спортивного товариства, і хору, і спілки інженерів, але можна належати лише до спільноти одної: або національної, або релігійної, словом, ідеологічної. Решту мусить сама людина трактувати, як спілку.

Хвильовий почав себе почувати ще юнаком членом «ідеологічної» спільноти—комуністом. Він не бачив, чим є справді комунізм, він вірив у якусь вигадану «загірню комуну» і вірив міцно. Але може тому, що як указує його прізвище (Фітільов), він не почував певно на собі так гостро ярма московського, він, коли перейнявся українським націоналізмом, то не перейняв разом з ним рабського комплексу неповноцінності і провінціалізму, властивого тому старому недопопону українському «націоналізму».

Коли б український народ не вгинався під гнітом московського ярма, пофарбованого Сталінами та Кагановичами на червоний колір,—але від того не менш докучливого,—може б не прийшло до внутрішнього конфлікту, може б не помітив Хвильовий, що не можна бути одночасно членом двох спільнот. Хвильовий вірив, що його червона ідеологія не є утопією, а до того бачив, що ця утопічна ідеологія прекрасно вживається у москвинів разом з московським націоналізмом. Він думав: Москвин, будучи комуністом, може вважати свою Москву центром світу, може, коли знаходить це для себе корисним, відкидати культурні надбання європейської цивілізації, заступаючи їх у практиці московськими сурогатами.

А коли так, чому він не може, лишаючися комуністом, відкинути московську культуру, яка немилосердно гнітила все українське, наблизитися до західно-європейської культури і відновити порвані старі зв'язки, не перестаючи бути комуністом. Він вирішив, що може. Мало того, він знав, що ще до нього І. Левинський (Баштовий) і Грінченко свого часу розпочали були боротьбу з «культурними» впливами малокультурної Москви. Знав, що московсько-антиєвропейські й антинімецькі аргументи Драгоманова не переконали справж-

ніх українців, уміючих незалежно думати.

Хвильового дратувала провінціална психіка пересічного, малокультурного совєтського українського інтелігента, який навчився дивитися на все лише крізь московські окуляри і панувати все московське найбільше на світі. Хвильовий хотів підвищити рівень тієї української совєтської інтелігенції в першу чергу крутим поворотом від московських «сусальних» бань, чудернацько пов'язаних з елементами підозріло зіпсутого ренесансу та примітивізованої готики, чи п'ятого «американського» модерну—до джерел культури, до творців Європи.

Він розпочав похід проти примітивного «просвітанства», яке охоче вдягало в широченні шаравари слабенькі пересічні слабенького Некрасова, яке не могло простити відсутності на «українцеві» вишитої сорочки, але не помічало на дві третини московської мови «щирого українця» і цілої московської атмосфери, що панувала в родині такого покуча, та його коалітореклонної пошани до Пушкіних і Толстих.

Він почав боротися за негайний поворот до джерела всякої культури—до Європи, поставивши в 1925 році запит тій інтелігенції: «Каму грядеші?». Він в 1926 році написав курсивом, відповідаючи на хитропідступний запит, до якої саме Європи радить він іти в науку, хто власне втілює той візирець культурної людини, таке: «Це європейський інтелігент у найкращому розумінні цього слова. Це, коли хочете—знайомий нам Чорнокижчик із Вюртенбергу, що показав нам грандіозну цивілізацію і відкрив перед нами безмежні перспективи. Це доктор Фауст, коли розуміти його, як допитливий людський дух».

Крім того, Хвильовий виразно поставив перед українськими письменниками завдання «залишити служебну, вічно підсобну роль національного інтелекту та підійняти його на рівень світових шедеврів». Коли ж до цього додамо, що Хвильовий не забув порадити тікати геть від Москви і то від всякої, то, певно, кожному стане ясним, що мусіла сказати совєтська влада. Вона з витонченим схизмством, не кажучи, про що їй справді йде, почала обвинувачувати Хвильового в «неправірності». Хвильовий боровся. Хвильовий подав переконливі докази. Але це все були аргументи ягнати, що доводить свої миролюбні заміри вовкові.

І тут Хвильовий пізнав ту

істину, яку вклав потім в уста Аглаї, а саме, що совєтський інтернаціоналіст «з охотою говорить про самоозначення нації... тільки тих, що не входять у Радянський Союз, який, демонструючи досягнення руського генія Європи, виводить на арену й інші народи Союзу, як цікавий звіринець ображених руським царатом мавп», а на практиці комуністична партія, складена з таких інтернаціоналістів, «перетворилася з звичайного соборателя землі руської». Пізнав він це в найбільшій спосіб, бо влада змусила його «покаятися», власне спираючися на тій двоїстості, про яку ми говорили на початку.

Хвильовий мусів во ім'я віри в ідею комунізму поступитися своєю приналежністю до національної спільноти, мав зробити не так, як того вимагас нація; а як вимагала партія. Він схилився перед тією своєю вірою, але життя все частіше давали докази того, про що він писав, а саме, що «лозунги якогось 17-го року стали фарицейством і матеріалом для спекуляцій, а революція попала в раковину з калом». Він мусів таки нарешті побачити, що, використовуючи ту віру в «загірню комуну», московська компартія завела його країну в якийсь безвихідний «Заулок», з якого немає виходу. Зі своєю партією рвати не можна, бо це, мовляв, зрада й тим романтичним ідеалам, що за них вони йшли на смерть, але й не рвати—теж не можна!».

Це було безвихідне становище, яке ще поглиблювалося тим, що він ясно дійсний стан речей бачив і болів за нього душею—лише він, та ще може кілька передових людей. Комуністична ж влада з властивим садизмом вимагала від нього ще й ще обильовувати свої правильні думки й публічно «каятися». Цього таки було досить і, дочекавшись інших часів, Хвильовий розв'язав вузол із заплутаних питань пострілом у голову.

Не можна бути членом двох спільнот одночасно! Коли б він не пробував триматися даліше віри відеологічно-класову спільноту, як в щось, до чого конче мусить належати, коли б він міг відвернутися від думки, що класова партія є чимсь найвищим,—він би або пустив пулю в голову когось зі сталінських гайдуків або... втік за кордон.

Три томи залишених чудових новел і повістей свідчать, якого першорядного письменника ми втратили, завдяки «батьківському підкуванню батька трудящих» та інших наступників московських царів.

Проф. Р. Бжеський.

120 нових молодих лікарів

ДНІПРОПЕТРОВСЬК.— Не дивлячись на труднощі, навчання молодих українських лікарів на медичному факультеті у Дніпропетровську не припинилось. Цими днями міг закін-

чити п'ятий курс 117 молодих лікарів у цьому році здали свої іспити й одержали дипломи. Вони йдуть на село і допоможуть усунути брак лікарів.